

Τεύχος 32 – Απρίλιος 2020

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ:

Η Σημασία της Παρακολούθησης της Οικονομικής Δραστηριότητας σε Πραγματικό Χρόνο

Έλενα Ανδρέου* και Γιώργος Συρίχας**

Η πανδημία δημιούργησε ένα πρωτοφανές αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο, ωστόσο, οι οικονομικοί φορείς καλούνται να συνεχίσουν να λειτουργούν και να παίρνουν τις ενδεδειγμένες οικονομικές αποφάσεις. Το κράτος επείγεται να εκτιμήσει τις τρέχουσες και μελλοντικές του δημοσιονομικές ανάγκες και να προγραμματίσει την ανάλογη χρηματοδότηση. Οι τράπεζες και ο υπόλοιπος χρηματοπιστωτικός τομέας προσπαθούν να ανιχνεύσουν μέσω τεστ αντοχής τα περιθώρια απορρόφησης ζημιών. Γενικά, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να βασίσουν τις παρούσες και μελλοντικές τους αποφάσεις σε κάποιο βαθμό πρόβλεψης για την εξέλιξη της πανδημίας και των οικονομικών συνθηκών.

Υπό ομαλές συνθήκες διεθνείς και εγχώριοι οργανισμοί, όπως το Υπουργείο Οικονομικών, η Κεντρική Τράπεζα και το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, δίδουν εκτιμήσεις για την μελλοντική οικονομική δραστηριότητα της κυπριακής οικονομίας με σχετικά καλό βαθμό ακριβείας και αξιοπιστίας. Στο παρόν περιβάλλον με την τεράστια αβεβαιότητα και τις συνθήκες να μεταβάλλονται τόσο ραγδαία είναι πολύ αμφίβολο αν οι τεχνικές και μέθοδοι οι οποίες βασίζονται σε ιστορικά μηνιαία και τριμηνιαία στοιχεία (historical data) που δημοσιεύονται με αρκετή καθυστέρηση θα είναι σε θέση έγκαιρα να αποτυπώνουν τις ραγδαίες μεταβαλλόμενες συνθήκες.

*Καθηγήτρια, Τμήμα Οικονομικών και Διευθύντρια, Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, Πανεπιστήμιο Κύπρου.

**Οικονομολόγος, Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, Πανεπιστήμιο Κύπρου και τέως Εκτελεστικός Σύμβουλος και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Διεθνείς οργανισμοί, όπως είναι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Federal Reserve Board), αναγνωρίζουν ότι σε ένα τέτοιο πρωτοφανές γεγονός τα ιστορικά στοιχεία δεν εμπεριέχουν παρόμοιου τύπου πληροφόρηση για ακραία φαινόμενα που μπορούν να μας βοηθήσουν για πρόβλεψη στις τρέχουσες συνθήκες.

Τι θα μπορούσε να γίνει; Υπό το φως των πιο πάνω, καταφύγαμε στη χρήση διαφορετικών και συμπληρωματικών μεθόδων που δίδουν μεγαλύτερη έμφαση σε πιο πρόσφατα στοιχεία υψηλότερης συχνότητας. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήσαμε τους Σύνθετους Οικονομικούς Προπορευόμενους (Composite Leading) και ταυτόχρονους (Composite Coincident) δείκτες του ΚΟΕ καθώς και εκτιμήσεις για τη μελλοντική πορεία του ΑΕΠ όπως προκύπτουν από την πλευρά της παραγωγής και της δαπάνης.

Χρησιμοποιούμε σε πραγματικό χρόνο εγχώριους και διεθνείς δείκτες οικονομικής δραστηριότητας και χρηματοοικονομικούς δείκτες σε εβδομαδιαία και μηνιαία συχνότητα καθώς και δεδομένα από τις έρευνες οικονομικής συγκυρίας (Business and Consumer Surveys) οι οποίες αποτυπώνουν τις αντιλήψεις και προσδοκίες των καταναλωτών και επιχειρήσεων για την τρέχουσα και μελλοντική οικονομική κατάσταση για να καταλήξουμε σε δύο σενάρια. Το πρώτο σενάριο που προβλέπει μια ετήσια μείωση του ΑΕΠ της τάξης του 7% και ένα δεύτερο, σχετικά ακραίο, σενάριο με μείωση της τάξης του 14% για το 2020. Στα δύο σενάρια αξιοποιήθηκαν τα υπάρχοντα στοιχεία του Μαρτίου και Απριλίου για δείκτες οικονομικής δραστηριότητας σε διαφορετικές συχνότητες από διάφορες πηγές, καθώς και οι προσδοκίες για την οικονομική δραστηριότητα σε διαφορετικούς τομείς της κυπριακής και ευρωπαϊκής οικονομίας για τους επόμενους 3-12 μήνες, όπως καταγράφονται στους Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας του Μαρτίου και Απριλίου 2020. Επίσης, ως υπόθεση εργασίας υιοθετήθηκε ότι μέχρι τον Ιούνιο δεν θα έχουμε τουριστικές αφίξεις ενώ για το δεύτερο εξάμηνο του έτους εξετάστηκαν διάφορες άλλες παραδοχές, όπως, μεταξύ άλλων, η ετήσια μείωση στο τουρισμό από 20% μέχρι 80%.

Είναι προφανές ότι όλες οι επιχειρούμενες προβλέψεις είναι πολύ επισφαλείς σε αυτό αβέβαιο περιβάλλον. Επομένως, το πλέον σημαντικό δεν είναι τα σενάρια αυτά καθ'εαυτά αλλά η παρακολούθηση, επανεκτίμηση και πρόβλεψη της οικονομικής δραστηριότητας σε πραγματικό χρόνο (real time monitoring and forecasting of economic activity) αξιοποιώντας όλες τις πληροφορίες σε

διαφορετικές συχνότητες μόλις γίνονται διαθέσιμες. Επιπλέον, το νέο περιβάλλον επιβάλλει να καινοτομήσουμε και να παράγουμε πληροφόρηση με εβδομαδιαία συχνότητα καθώς και την κατασκευή δείκτη για μέτρηση της αβεβαιότητας στην Κύπρο στα πρότυπα άλλων διεθνών οργανισμών και χωρών.

Το ΚΟΕ φιλοδοξεί να συμβάλλει, σε συνεργασία με άλλους φορείς, στην παραγωγή νέας πληροφόρησης και δεικτών καθώς και αναθεώρησης των πιο πάνω σεναρίων σε πραγματικό χρόνο.

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο.

Οι απόψεις που εκφράζονται στα 'Σχόλια Οικονομικής Πολιτικής' είναι των συγγραφέων μόνο. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή και η μετάδοση όλου ή μέρους του Σχολίου, με αναφορά στο παρόν άρθρο και τους συγγραφείς του.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ
Τηλέφωνο: 22893660, Τηλεομοιότυπο: 22895027, Ιστοσελίδα: www.erc.ucy.ac.cy, Ηλεκτρονική Διεύθυνση: erc@ucy.ac.cy